

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMINĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează **ADMINISTRAȚIEI** Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează **REDAȚIEI** Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Să slujim păcii

Acum 500 de ani un gânditor creștin scria că dacă printre lucrurile omenești există vreunul de care trebuie să fugim în orice chip, blestemându-l și respingându-l cu oroare, acela este fără îndoială războiul, decât care nu există nimic mai nelegiuit, mai distrugător, mai plin de primejdii și cu urmări mai durabile, mai monstruos și mai total nedemn de om.

Războiul este o lucrare a forțelor întunerecului și este o mare nelegiuire ca într-o treabă „atât de drăcească să amestecăm pe Iisus Hristos”, — cum spune același gânditor — care a venit în lume „să îndrepteze picioarele noastre pe calea păcii” (Luca 1, 79) — așa cum făceau unii creștini din vremea aceea.

Noi nu vom pregeta să reamintim mereu cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos, ale Sfinților Săi Apostoli și ale Sfinților Părinți, care, cunoscând binefacerile păcii, că adică pacea este felul firesc de viețuire între oameni, că pacea constituie prima condițiune pentru o viață fericită, nu încetează a o preamări și a ne îndemna s-o căutăm, să lucrăm pentru ea, s-o instaurăm în viața noastră zilnică.

Toată viața și toată învățătura Mântuitorului sînt o chemare continuă la viață petrecută în dragoste, chemare la împăcare, la pace. „Intru voi să aveți sare și pace să aveți între voi” — ne învață în chip direct acest lucru cu un anumit prilej (Marcu 9, 50). Fericind pe făcătorii de pace, Mântuitorul Iisus Hristos însă amintește provocatorilor de războaie că „toți cei ce scot sabia, de sabie vor muri” (Matei 26, 52), adevăr pe care istoria l-a întărit de atîtea ori.

Sf. Iuda spune în epistola sa (v. 2) că „pacea și dragostea să prisosească între voi”, între noi adică să fie multă, cât mai multă dragoste și pace, căci numai ele dau sens vieții și o fac plăcută. Sf. Ap. Pavel spune și el: „Pacea lui Dumnezeu să domnească în inimile voastre, (căci) la ea sînteți chemați ca să fiți un singur trup” (Col. 3, 15). Și tot el ne învață că pacea nu vine de la sine, ci trebuie să punem umărul la realizarea ei, cînd zice: „Dumnezeu care ne-a împăcat pe noi luiși prin Iisus Hristos și ne-a dat nouă să slujim păcii” (II Cor. 5, 18). Creștinul adevărat deci trebuie să fie mereu preocupat de realizarea păcii, în sine și între oameni. Și tot Sf. Ap. Pavel ne poruncește direct la viețuire în pace zicînd: „**Trăiți în pace unii**

cu alții!” (I Tes. 5, 13) și nimic să nu facem din duh de învrăjpire.

Sf. Grigorie de Nisa, care a talmăcit cuvintele Mîntuitorului despre făcătorii de pace, ne-a lăsat cuvinte ca acestea: „Cine dintre oameni socotește un lucru mai plăcut decât viața trăită în pace? Tot ce este plăcut în viață, din ceea ce putem avea, are nevoie de pace ca să fie plăcut. Căci dacă avem tot ceea ce se cinstește în această viață și tot ceea ce ar putea îndulci viața n-ar avea nici o valoare fără bunul păcii. La ce ar folosi toate dacă războiul te împiedcă de la gustarea acestor bunuri”. Și tot acest Sf. Părinte arată pe înțelesul tuturor, că ceea ce este o boală gravă pentru trupul omenesc aceea este și lipsa de pace pentru viața omenească. Fiecare rău care este împotriva păcii este o rană deschisă și dureroasă pe trupul omenească. Și ceea ce este sănătatea pentru organismul omului, aceea este și pacea pentru sănătatea oamenilor. Sănătatea, pacea deci, este starea firească a omenească, iar boala, sau războiul, este o stare nefirească, anormală. De aceea, orice om cuminte iubește și caută în chip firesc sănătatea, pacea, și fuge și urăște boala sau războiul.

Stricătorii păcii — spune Sf. Grigorie cel Mare — trebuie sfătuiți că dacă își închid urechile față de poruncile cerești — ca cele pe care le-am arătat mai sus — să-și îndrepte mereu ochii spre cele ce se petrec în firea celor din jur: cum păsările de acelaș neam nu se despart cînd zboară la un loc și cum animalele lipsite de minte pasc în turme. Dacă toate acestea le observăm cu grijă vedem cum toate ne arată în chip limpede ce păcat mare săvîrșesc oamenii, ca ființe gînditoare, prin neînțelegerile dintre ei.

Cu adevărat, nu numai în lumea animalelor, unde, în sînul aceleiași specii, viața se desfășoară în chip armonios, dar binefacerile prieteniei și ale păcii par a se vădi pînă și în lumea plantelor, care sînt lipsite de simțuri. Căci sînt unele plante care rămîn chiar fără rod dacă nu vin în legătură cu altele. Vița îmbrățișează pomii din preajma ei, iar piersicul de pildă iubește vița, căci mai mult prin vii îi place să crească.

În timp de pace — spune foarte frumos același gânditor creștin amintit la început — se cultivă ogoarele, grădinile reînverzesc, pasc turme zburdalnice, se clădesc case, se construiesc orașe noi, cele ruinate se restaurează, se împodobesc și se mă-

resc cele construite, bogățiile cresc, bucuriile sporesc, legile au deplină putere, dreptatea este respectată, omenirea este prețuită, măiestria meșteșugarilor se desăvîrșește, tinerimea se cultivă, bătrînii se bucură de odihnă liniștită.

Să fim deci urmași fideli ai Mîntuitorului, ai „Domnului păcii”, să propovăduim cu timp și fără timp pacea, pentru ca ea să crească și să se întărească tot mai mult, pentru ca ea să pătrundă și să lumineze tot mai mult inimile oamenilor, ca lupta unită a tuturor să zădărnicească uneltirile ațîțătorilor la război și să impună pacea.

Este așa de limpede că războiul, mai ales cu groaznicele arme de astăzi, nu poate aduce nimic bun. Să ne străduim deci, ca pacea să triumfe și războiul să se risipească ca fumul pentru totdeauna din viața oamenilor. Să reamintim tuturor cuvintele Domnului, rostite prin gura Profetului său Moise: „Alege viața ca să trăiești tu și urmașii tăi!” (Deut. 30, 19).

Diac. Gh. Papuc

Pentru copiii noștri

— În anul școlar 1960/1961, 2.346.579 elevi din clasele I—VII au primit manuale școlare gratuit.

*

— Medicii pentru copii sînt astăzi ae peste 4 ori mai numeroși în comparație cu anul 1938.

*

— Peste 2.850.000 elevi și studenți sînt consultați periodic și primesc asistență medicală în cadrul cabinetelor care funcționează pe lingă școli și universități.

*

— Astăzi avem 306 creșe cu 12.807 locuri și 7.375 grădinițe, în care sînt cuprinși 354.726 copii. Pentru copiii țărănilor muncitori funcționează, de asemenea, un număr important de grădinițe sezoniere.

*

— La 1.698.700.000 lei s-au ridicat, în 1960, fondurile cheltuite de stat drept alocații pentru copii.

*

— Fondurile pentru îngrijirea și alimentarea copiilor în creșele și grădinițele de pe lingă întreprinderi, instituții și sfaturi populare sînt, în marea lor majoritate, alocate de stat. Părinții participă doar cu o contribuție minimă, raportată la salariul lor. Această contribuție scade simțitor pentru familiile cu doi sau mai mulți copii.

Biserica ortodoxă și făurirea unei zone a păcii în Balcani

Lipsa de înțelegere și unire a popoarelor balcanice a avut urmări grele pentru viața lor: le-a slăbit, le-a sărăcit și le-a dus la războaie pustuitoare. Cu atât mai mult, cu cât lipsa de solidaritate și situația tulbură din Balcani au fost folosite de către conducătorii marilor state capitaliste spre a apăsa și exploata popoarele din această parte de lume.

În același timp, situația relațiilor internaționale în general, asigurarea securității în Europa și în întreaga lume atrăgă într-o bună măsură și de starea de lucruri din Balcani.

Pentru aceste pricini, orice acțiune în sprijinul prieteniei și colaborării rodnice între țările balcanice, are o mare însemnătate internațională.

Între acțiunile de acest fel din ultimul timp, stă la loc de seamă inițiativa luată acum câțiva ani de guvernul român pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare între țările balcanice. La 10 septembrie 1957, Guvernul R.P.R. a adresat șefilor de guverne ai Albaniei, Bulgariei, Greciei, Jugoslaviei și Turciei un mesaj, în care face propunerea să se înfăptuiască o largă colaborare colectivă a țărilor din regiunea balcanică.

Arătând că această colaborare „corespunde intereselor fundamentale ale popoarelor din această regiune pentru asigurarea păcii, securității, progresului lor economic și cultural, precum și intereselor păcii în întreaga lume”, mesajul propune întrunirea încă în cursul anului 1957 a unei conferințe a șefilor guvernelor din Balcani.

Acest mesaj al guvernului nostru a avut un puternic răsunet în țările balcanice și a trezit un larg interes internațional. Astfel, propunerile guvernului român au primit răspuns favorabil din partea guvernelor Jugoslaviei, Bulgariei și Albaniei. Nu intrutotul favorabil a fost răspunsul guvernului Greciei: arătând că socotește a fi neapărat necesar să se înlăture mai întâi cauzele care se opun înțelegerii între unele țări balcanice, declară că „nu este în măsură în momentul de față, să accepte invitația”.

Deși n-a reușit pînă acum să mijlocească întrunirea conferinței propuse, totuși mesajul guvernului a adus o contribuție de seamă la îmbunătățirea relațiilor interbalcanice. Acest mesaj a adus după sine dezvoltarea unei atmosfere mai noi și mai sănătoase, precum și întărirea mai departe a spiritului de prietenie și de pace.

Unele guverne capitaliste din Europa, care nu-s interesate în consolidarea păcii generale, întrețin atmosfera unei tensiuni politice în Balcani, folosesc pentru scopurile lor unele contradicții dintre țările balcanice. Din această pricină mesajul guvernului român nu s-a bucurat încă de un succes deplin. De aceea, răspunsul guvernului grec și tăcerea guvernului turc nu trebuie socotite ca atitudini definitive. Problema ridicată de mesajul guvernului român din 10 septembrie 1957 este încă deschisă și poate fi rezolvată favorabil.

După al doilea război mondial, s-au petrecut în Peninsula Balcanică schimbări mari, care au înlăturat o seamă de piedeci și au creat condiții favorabile prieteniei și colaborării dintre popoarele balcanice. Popoarele balcanice doresc să trăiască în pace și colaborare, în armonie și bună vecinătate.

Actualitatea, adică necesitatea și folosul, propunerilor guvernului român pentru dezvoltarea colaborării interbalcanice a ieșit în plină lumină și cu prilejul Consfătuirii Comitetelor pentru colaborarea balcanică din Grecia, România, Jugoslavia și Bulgaria, care s-a ținut la Atena în zilele de 15—17 aprilie 1961. De asemenea, în preajma întâlnirii dintre N. S. Hrușciov și J. Kennedy, care a avut loc în zilele de 3—4 iunie 1961 la Viena, un glas din Atena a mărturisit nădejdea că această întâlnire va avea influență pozi-

tivă și asupra situației din Balcani. Este interesul popoarelor balcanice „a stabili o colaborare economică și politică rodnică în spiritul păcii”.

Considerind actual mesajul guvernului român de la 10 septembrie 1957 și posibilă înțelegerea și colaborarea dintre popoarele balcanice, Biserica noastră a rînduit ca în cadrul conferințelor preoțești de orientare din mai 1961 să se discute tema: „Biserica Ortodoxă și crearea unei zone a păcii în Balcani”.

Prin această atitudine, Biserica noastră n-a făcut altceva decît a continuat firul unei bogate tradiții. Căci și în trecut Biserica Ortodoxă a fost un factor de apropiere și solidaritate între popoarele balcanice prin comunitatea aceleiași credințe ortodoxe.

Și astăzi Biserica Ortodoxă contribuie la sprijinirea păcii, prieteniei și colaborării între popoarele balcanice pe mai multe căi.

O contribuție de seamă la lărgirea și întărirea prieteniei și colaborării frățești dintre popoarele balcanice o constituie vizitele interortodoxe din Balcani. Spațiul restrîns nu ne îngăduie să le înfățișăm. Rolul lor se desprinde din cuvintele rostite de către Prea Fericitul Patriarh Chiril al Bulgariei cu prilejul vizitei din 11—29 oct. în țara noastră: „Contactul apropiat între Biserici are însemnătate și pentru popoarele noastre, pentru

că noi, după ce am gustat în raporturile noastre duhovnicești puterea și binecuvîntarea frățietății, ne vom dovedi propovăduitori ai prieteniei și frățietății sincere între popoarele noastre și vom adînci credința popoarelor noastre în problemele comune, pe care le avem de rezolvat în legătură cu progresul nostru și cu apărarea păcii în țările noastre și în lumea întreagă”.

Altă cale însemnată de afirmare a relațiilor inter-ortodoxe în Balcani este schimbul de scrisori irenice. Astfel, în scrisoarea irenică trimisă cu prilejul Sf. Sărbători ale Nașterii Domnului din 1956, Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian scrie între altele: „Prin stringerea legăturilor dintre Bisericile noastre surori și prin dezvoltarea acestor legături cu celelalte Biserici Ortodoxe, putem determina și promova apropierea și conlucrarea între popoarele lumii în scopul dezarmării tuturor pornirilor dușmănoase, acțiunilor războinice și încercărilor de înrobire a semenilor noștri”.

Aceeași contribuție aduc schimbul de publicații teologice (reviste) și schimbul de studenți și profesori de teologie.

Preoții și păstoriții lor sînt chemați să contribuie — prin specificul muncii lor — la sprijinirea acțiunii întreprinse de guvernul nostru pentru instaurarea unei zone a păcii în Balcani. Prin această contribuție ei se arată vrednici luptători pentru pace și pentru progresul și fericirea popoarelor.

C. SIRBU

De vorbă cu Nicodim

Nu toți fariseii erau oameni fărnici. Între ei s-a găsit și un om drept, care credea în Iisus Hristos și dorea să pășească pe calea mîntuirii. Acesta era fariseul Nicodim, „fruntaș al Iudeilor”. El însă se temea de ceilalți farisei și fruntași ca să-și arate pe față credința în Iisus Hristos. De aceea a venit noaptea la Iisus, pe sub ascuns, ca să stea de vorbă cu El (Ioan 3, 1-22).

Întîi Nicodim își mărturisește credința că Iisus Hristos este învățător trimis de Dumnezeu. Credința aceasta a dobîndit-o Nicodim, cîștigînd la minunile săvîrșite de Mîntuitorul: „căci nimeni nu poate să facă aceste minuni, pe care tu le faci, dacă nu este Dumnezeu cu el”.

Mîntuitorul însă îi dă un răspuns neașteptat. Ca și cînd i-ar spune: tu te oprești la minunile care se văd, adică la vindecarea orbilor, ridicarea paralizicilor, învierea morților, ș. a. Nu acesta este lucrul principal. Adevăratul credincios trebuie să vadă mai adînc, cu ochii sufletului, nu cu cei ai trupului. El trebuie să vadă lucrarea Duhului sfînt înlăuntru, nu în afară. El trebuie să-și dea seama că Duhul Sfînt preface pe omul cel vechi într-un om nou. Nicodime, nu căuta la minunile ce se văd cu ochii trupești, ci caută mai sus la cele cerești, la viața cea nouă pe care Duhul o revarsă în cei ce cred.

Acest lucru îl înțelege însă, Nicodim, cu greutate. Mîntuitorul îi spune: „De nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu”. E vorba de nașterea la o viață nouă, viața în Hristos, prin puterea Duhului.

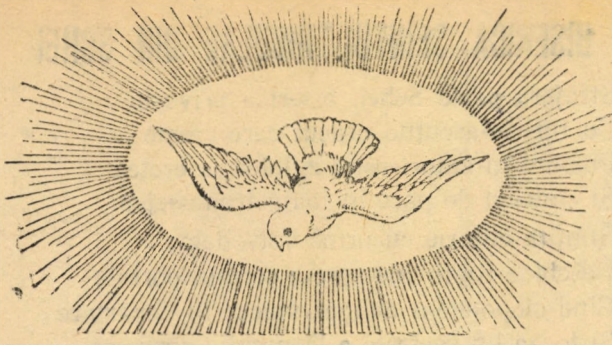
Nicodim însă nu pricepe. El se gîndește la o naștere trupească — și răspunde: „Cum poate omul să se nască fiind bătrîn? Au poate a doua oară să între în pîntecele maicii sale și să se nască?”. Nicodim era bătrîn. Se gîdea: Cum eu, bătrîn fiind, aș putea să mă nasc din nou? Asta e cu neputință, de vreme ce nici o mamă nu poate să nască de două ori pe același fiu.

Văzînd puțina lui pricepere, Mîntuitorul repetă cele spuse mai înainte în chip mai lămurit: „De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să între în împărăția lui Dumnezeu”. Nașterea „de sus” este o naștere „din apă și din Duh”, adică o altfel de naștere decît cea obișnuită. Spre a fi și mai clar, Mîntuitorul spune:

„Ce este născut din trup, trup este — și ce este născut din Duh, duh este. Nu te mira că ți-am zis: trebuie să vă nașteți de sus”. Acum lucrurile sînt limpezi: una este nașterea după trup și alta e nașterea după Duh. După trup e nașterea firească a pruncului din maica sa. După duh e nașterea „cea de sus”, ca prunc duhovnicesc, ca fiu al lui Dumnezeu prin harul Duhului sfînt. Nașterea după trup e pentru cele pămîntești, nașterea după duh este pentru cele „cerești”, pentru „împărăția lui Dumnezeu”. Și totuși Nicodim, învățatul și credinciosul fariseu nu pricepe și întreabă din nou: „Cum pot să fie acestea?”. Atunci Mîntuitorul, cu blîndă dojană, îi spune: „Tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști acestea?”. Adică: tu înveți legea lui Dumnezeu pe poporul lui Israel și învățător fiind tot nu știi și nu pricepi care e lucrarea Duhului și nașterea de sus? De altfel acest lucru nu-i chiar așa de mirare, de vreme ce fariseii nu l-au crezut pe Iisus cînd le-a vorbit despre „cele pămîntești”. Cum vor crede în El cînd le spune „cele cerești”?

Mîntuitorul îl asigură pe Nicodim că vorbește despre lucruri care le cunoaște bine: „Noi ce știm grăim și ce am văzut mărturisim și mărturia noastră n-o primim”. Aceste lucruri cerești sînt: coborîrea din cer a Fiului lui Dumnezeu, ca prin jertfa Lui să mîntuiască lumea, ca „tot cel ce crede în El să nu piară ci să aibă viața de veci”. Deci, în Iisus Hristos ne naștem la viața cea veșnică, devenim fii ai lui Dumnezeu după har. Aceasta e nașterea în duh, nașterea de la Dumnezeu.

Sf. Evanghelie nu ne spune mai departe dacă Nicodim a mai întrebat ceva sau nu. El va fi plecat, adîncit în gînduri. Aceste cuvinte l-au cutremurat adînc și l-au făcut să vadă că în Iisus Hristos se împărtășește credincioșilor puterea lui Dumnezeu, care îi naște din nou, îi naște nu pentru o viață pieritoare — ci pentru viața cea veșnică. De aceea îl vedem mai tîrziu pe Nicodim, încercînd cu oarecare teamă să ia apărarea lui Iisus în sinedriu, fără să îndrăznească a cere decît ascultarea Lui. Apoi îl vedem aducînd „ca la o sută de litre de amestecătură de smîrnă și de aloie” ca să pregătească frupul lui Iisus împreună cu Iosif din Arimateia pentru îngropare.

Slujba ortodoxă pentru pace

Intrunirea pancreștină pentru pace de la Praga s-a bucurat de o numeroasă prezență ortodoxă prin delegațiile trimise de Patriarhia Antiohiei, Patriarhia Georgiei, Patriarhia rusă, Patriarhia română, Patriarhia bulgară, Mitropolia polonă și Mitropolia cehoslovacă, alături de cei din exarhatul ortodox rus de la Berlin și Administratura ortodoxă maghiară. Dar ea mai era sprijinită din plin și de numeroasa delegație a Bisericilor orientale și anume de Patriarhia armeană și de Patriarhia etiopiană. De toți erau 80 la număr.

Pacea lui Hristos a fost astfel prilej ca să se întâlnească frați întru Domnul din țări îndepărtate și să dovedească șie-și și attora că credința lor este una, deși după administrația locală și limba populară se împart și se bucură de auto-cefalie. În sală, la ședințe, în convorbiri și la recepții votul lor era comun și graiul la fel: pacea este un bun mondial și el trebuie asigurată pentru că oricine are răspundere pentru ea, și de la această răspundere nu se poate sustrage pentru nici un motiv nici un creștin conștient.

În acest sens au cuvântat la ședințele întrunirii pancreștine I. P. S. Arhiepiscopul Nicodim de Rostov, Abuna Petros al patriarhiei etiopiene, catolicosul armean Vasghen de la Tbilisi, P. F. Patriarh Efreim al Gruziei, I. P. S. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei, I. P. S. Mitropolit Nișon din Liban, P. S. episcop Ștefan din Wrocław-Polonia, I. P. S. Mitropolit Nicodim din Sliven-Bulgaria, I. P. S. Mitropolit Ioan al Păgății, P. S. episcop Ioan de Berlin, prof. Br. Cisarz de la Belgrad, iar I. P. S. Mitropolit Paisie al Albaniei și-a trimis salutul frățesc. Cu toții erau conștienți că s-au întrunit cu frații lor de alte credințe creștine ca să vestească învâdătura creștină despre pace și ca urmași al Mântuitorului Hristos să stăruie în pace către toți.

Aceasta s-a putut constata și mai lămurit cu ocazia slujbei panortodoxe din ziua de Duminică 18 iunie 1961, din catedrala ortodoxă de la Praga a Sf. Ciril și Metodie. Ea rugăciunea comună pentru pacea lumii, în frunte cu P. F. Patriarh Efreim al Gruziei, au participat 8 vlădici, 12 presviteri și 3 diaconi și s-a slujit în limbile rusă, arabă, română, cehoslovacă, polonă, gruzină, sârbă, bulgară și greacă, iar rugăciunea „Tatăl nostru” a fost cântată românește de prof. Vera Mora. De această slujbă înălțătoare s-au însuflețit și evanghelicii prezenți cehoslovaci, germani, chinezi, maghiari, suedezi, americani și alții.

M. ȘESAN

Nicodim s-a născut de sus, devenind un ucenic statornic al lui Iisus.

Din convorbirea ce a avut-o Nicodim cu Iisus, rămânem și noi convinși că fiecare credincios nu este numai născut după trup, ci și născut din duh. Ne întrebăm însă: când și cum s-a făcut această naștere din apă și din Duh? Răspunsul este unul singur: în taina Sf. Botez. Botezul se face cu apă, dar așa cum apa udă și curăță trupul, odată cu cufundarea în apă și cu cuvintele: „Botează-se robul lui Dumnezeu (N) în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh”, se coboară Duhul Sfânt și pe cel botezat îl naște pentru viața cea veșnică, îl face din fiu al omului, fiu al lui Dumnezeu după har. Botezul — după cum scrie Sf. Ap. Pavel — este „baia nașterii din

Smereniei — „pricina tuturor bunăților ce sînt și vor fi” — îi stă împotriva patima mîndriei, care este pricina, începutul, căpetenia tuturor patimilor și a tuturor relelor. Aceste două potrivnice nu pot fi găsite niciodată locuind împreună în același suflet, căci cum va putea să se arate întunerecul mîndriei acolo unde strălucește lumina smereniei? Dar nici întunerecul mîndriei nu poate fi înlăturat din suflet fără lumina smereniei care îl nimicește. Cel ce vrea să dobîndească în sufletul său lumina strălucitoare a smereniei, maica tuturor virtuților, se cade mai întîi împotriva mîndriei a se lupta, deoarece smerenia numai pe ruinele mîndriei se poate întemeia în suflet.

Ca lupta cea pentru virtutea smereniei să ne fie mai ușoară, de trebuință este a cunoaște și pe potrivnicul ei cel mai de seamă, adică mîndria.

Mîndria este una din patimile cele mai puțin băgate în seamă. Adeseori n-o cunoaște ca patimă nici cel ce o are, ci mai degrabă o îndreptățește ca ceva folositor lui. În aceasta și stă puterea ei, căci cel ce o are sau n-o bagă în seamă, sau băgînd-o în seamă, o îndreptățește.

Mîndria se arată în multe chipuri: ca slavă sau mărire deșartă, ca închipuire de sine, părere de sine, încîntare și plăcere de sine, ca îngîmfare și ca trufie. Fiecare din aceste forme ale mîndriei are putere pierzătoare de suflet și este o adevărată piedecă în calea mîntuirii. Nu ne va ajunge cuvîntul să arătăm urmările cele stricătoare de suflet ale acestei patimi, nici nu vom fi în stare vreodată a o înfățișa în toată grozăvia ei. Avînd această încredințare, ne vom mulțumi doar să înfățișăm unele din cuvintele Sfîntului Ioan Scărarul, din care se pot cunoaște cîteva din urmările mai însemnate ale acestei patimi, adăugînd apoi ceva și despre mijloacele de vindecare ale mîndriei.

Începutul mîndriei, după Sfîntul Ioan Scărarul, este slava cea deșartă.

Slava deșartă este, după cum spune sfîntul amintit, „Schimbarea firii, răzvrătirea moravurilor, pîndirea ocărilor”. Ea este „risipirea osteneților, pierderea sudorilor, răpirea comorii sufletului, înainte mergătoare trufiei, scufundare în liman, o furnică în arie, care deși e mică, însă răpește toată osteneala și tot rodul”.

Oricine care caută să se laude oamenilor și să fie lăudat, cu orice ar fi — fie cu realizările sale, fie cu lucruri la care încă n-a ajuns, — are slavă deșartă. Unul ca acesta caută numai lauda oamenilor, uitînd de făptuirea cea în ascuns, — singura care primește răsplata de la Domnul. Bine s-a zis, deci, că „omul cel cu slavă deșartă este un închinător la idoli”, căci el caută a sa slăvire.

Ostenețile celui cu slavă deșartă nu sînt spre mîntuire, căci nici nu le face spre a se mîntui, ci toate le face spre a fi lăudat de oameni.

Cel ce are slavă deșartă nu caută să placă lui

nou” (Tit 3, 5). Sau, în altă parte, acelaș Sf. Apostol scrie că botezul este „îngropare împreună cu Hristos” și „înviere împreună cu El”, adică în botez moare omul păcatului și înviază ca om nou.

Se cuvine însă, ca toți cei ce s-au botezat să ducă o viață după voia lui Dumnezeu. Dacă ești fiu al lui Dumnezeu după har să ai purtare de fiu al lui Dumnezeu, să viețuiești cum a viețuit Hristos, întru dragoste, bunătate, pace, smerenie, etc. Dacă ai murit păcatului să nu mai fii rob păcatului. Dacă ai înviat ca om nou să faci fapte bune spre viața veșnică. Aceasta este porunca: să fii mort păcatului și viu pentru tot ceea ce e faptă bună și mîntuitoare. Așa dovedești că prin botez ai devenit o făptură nouă.

N. MLADIN

Despre mîndrie

Dumnezeu prin ceea ce face și de poruncile lui Dumnezeu uită.

El ușor ajunge la părerea și închipuirea de sine, și nu mai caută sfat de la alții, ci se încrede în mîntea sa cea pătimășă.

El se înconjoară cu plăcere cu oameni lingușitori. Atunci el se îngîmfă și mai mult, socotindu-se vrednic de laude, iar ocările nu le poate suferi nicidecum. Noi știm însă că „lingușitorul este slugă al dracilor, îndrumătorul trufiei, nimicitorul umilinței, pierzătorul virtuților și cel care ne abate de la calea adevărului: „cei ce vă fericesc pe voi vă înșeală (Isaia 3, 12), zice proorocul”. Să ne ferim dar de a ne număra printre cei ce cad sub o osîndă ca aceasta și nici în jurul nostru să nu răbdăm astfel de oameni, ci mai degrabă să-i rușinăm pe ei prin smerenia cea neprefăcută. În felul acesta putem avea nădejde a scăpa de slava cea deșartă și de cele ce urmează acesteia.

De vom fi cu luare aminte vom putea sta împotriva uneltirilor închipuirii de sine și ale părerii de sine, care se strecoară în suflet de pe urma laudelor, dar de vom fi nepăsători cu ușurință vom ajunge robii trufiei.

Cel stăpînit de trufie, acela nu se cunoaște pe sine a fi stăpînit, ci rob fiind, i se pare a fi stăpînul tuturor. Pentru toate cîte le are el așteaptă laudă, iar dacă nu i se dă lauda dorită, se mînie și se poartă cu răutate față de cei ce îl înconjoară. El se luptă cu cei ce nu-l bagă în seamă, iar pe cei ce îl ocărăsc îi urește de moarte. Nici odată iubirea de aproapele nu se poate sălășlui în sufletul celui mîndru, căci el nu se gîndește la nimic altceva decît la sine însuși, la împlinirea dorinței sale de a fi lăudat și bine văzut.

Din pricini ca acestea, cel mîndru este înfățișat ca unul ce se împotrivesc poruncii lui Dumnezeu și ca unul ce leapădă ajutorul lui Dumnezeu și ajutorul semenilor lui.

Astfel purtîndu-se, cel mîndru împlinește voia diavolului, căci mîndria este născocirea acestuia.

Pedeapsa celui mîndru este căderea lui. Mîndria fiind pricina căderilor, ea este în același timp și pricină a tuturor păcatelor ce vin prin căderea prilejuită de mîndrie. Dar mîndria, nu numai că aduce căderea și astfel bagă păcatul în suflet, dar îl și păstrează făcîndu-l sfatornic, așa că pe drept cuvînt s-a zis că mîndria este și străjuitoare a păcatelor.

Păcatele ce își au pricina în mîndrie sînt mai ales fățărnicia, minia, judecarea aproapei, osîndirea, defăimarea și altele asemenea.

Nici unul dintre păcatele amintite nu poate fi înlăturat cu desăvîrșire înainte de a fi nimicită pricina care îl naște și îl crește, adică înainte de nimicirea mîndriei. Dacă nu va închide cineva ușa fățărniciei, înlăturînd mîndria, niciodată nu se va simți îndemnat să fie și înaintea oamenilor așa cum este înlăuntrul său, ci se va sili totdeauna să fie înaintea oamenilor așa cum le place acestora, ca să fie întotdeauna lăudat.

La fel nici de osîndirea aproapei nu va putea scăpa cineva înainte de a nimici pe maica osîndirii, adică mîndria, care se socotește mai bună decît cei osîndiți. Nici defăimarea nu o va putea înlătura cineva dacă nu va face nelucrătoare în sine mîndria. În sfîrșit și copacul mîndriei va fi uscat în sufletul celui ce îl udă cînd apa mîndriei cu care este udat la rădăcină va seca.

Fîind izvor al miniei, mîndria este și pricină de neunire între semenii. Ea nimicește cugetul înțelegerii, se împotrivesc gîndului de împăcare, se face pricină de războare și de asuprire, uită de datoria milei și a răbdării.

Instăpînită într-un suflet, mîndria se face pentru acesta pricină de nenorocire, căci și darul lui Dumnezeu de acolo îl izgonește, deoarece scris este că: „Dumnezeu celor mîndrii le stă împo-

(Continuare în pag. 4)

DESPRE MINDRIE

(Urmare din pag. 3)

trivă" (Iacob 4, 6; I Petru 5, 5), toate bunătățile le irosește, iar în locul lor aduce nemulțumirea și neliniștea, căci fiecare din patimile pe care ea le pricinuieste se fac pentru suflet o pricină de neliniște și de tulburare.

Dar oricât am înmulți cuvântul, nu putem să arătăm această căpetenie a patimilor în toată urîțenia ei, de aceea mai virtos către Domnul să alergăm cerind ajutorul Său ceresc, ca să cunoaștem ce ne este vătămător ca să ne ferim de tot ce aduce pierzare vremelnică și veșnică.

Să ne temeincim tot mai mult în gândul că toate câte le avem bune în ființa noastră, toate câte le putem face prin puterile ce ne-au fost date, sînt daruri ale lui Dumnezeu, Dumnezeu fiind începutul, mijlocul și sfîrșitul oricărui bine. Să fim încredințați că toată darea cea bună și tot darul desăvîrșit este de la Părintele luminilor (Iacob 1, 17), că fără de ajutorul lui Dumnezeu nu putem face nimic (Ioan 15, 5).

Avînd astfel de convingeri să ne luptăm împotriva oricărui gând de mîndrie, chiar de la prima

lui răsărire, zicînd împreună cu Psalmistul: „Nu nouă, Doamne, nu nouă, ci numelui Tău dăm slavă” (Ps. 113, 9).

Știind noi însă că lucrarea mîntuirii noastre se săvîrșește mai ales cu ajutorul ceresc, să ne facem partea noastră de lucrare luptîndu-ne împotriva mîndriei, totdeauna cu gândul la Dumnezeu, de la care să și cerem ajutor împotriva acestei patimi subțiri și cu multe chipuri, ca să o cunoaștem, să o urim și să o învingem. Să ne încredințăm darului lui Dumnezeu, Cel ce poate să nimicească toată răutatea.

În sfîrșit să fim mereu încredințați că lupta împotriva mîndriei ne aduce mari bunuri, căci pe urma nimicirii mîndriei putem dobîndi smerenia, prin care putem a urma lui Hristos, cel ce a zis: „Învățați-vă de la mine că sînt blînd și smerit cu inima și veți avea odihna sufletelor voastre” (Matei 11, 29). Avînd smerenie și harul lui Dumnezeu îl vom avea, căci „Dumnezeu celor smeriți le dăruiește har” (Iacob 4, 6; I Petru 5, 5). Fie să avem parte și noi de liniștea și darul smereniei, cu harul Domnului nostru Iisus Hristos.

*Ierodiaconul Teofil***BISERICA SFÎNTUL NICOLAE DIN SCHEI**

Străjeră peste Schei, biserica privește
Cu turlele-ascuțite orașul care crește
Purtînd în ziduri roșii zglobie tinerețea
Și cîntecul de pace în toată frumusețea.
Sfințita ctitorie cu urme voivodale
Deschide rugii cale spre-a cerului portale
Cînd clopotele-n dangăt vuiesc în depărtare
Și toaca lin vestește a Domnului chemare.
Sub bolta-nvestmintată cu sfinți și heruvimi
Plutesc atîtea doruri spre albele-nălțimi,
A Hramului icoană cu Sfîntul Nicolaie
Așează-n ochi cucernici a dragostei văpaie.
Prestolul aurit cu candelă-aprinse
Parc-așteaptă păstorii din vremi, cu plete ninse,
Din criptele uitării Petru bătrîn pășește.
Alături protopopul Mihai parcă zîmbește.
Mulțimi cu dalbe straie pe lespezi bat mătănii,
Țarina și voievozii prezenți sînt la litănie,
Condurii lor, botforii, ating covorul moale
Și-n prag Mihai Viteazul stă-n platoșe de zale.
Cinstitele lor fețe obolul și-l lăsară,
Țechini și mii de galbeni cu străluciri de pară,
Să fie pomenite la daruri pe vecie
De câte ori s-a face o sîntă liturghie.
Pe sub brocardul slavei vedem trecînd într-una
Mulți arhieriei de seamă în frunte cu Șaguna
Biserica păstrează a lor voroavă-adîncă
Ce întări poporul pe a credinții stîncă.
Vlădica Nicolae cu visul împlinit
De a vedea cum frații din nou s-au regăsit,
Plimbându-și-a toiagul în naia-aceasta sîntă
Unde sobor de preoți a păcii inmuri cîntă.
Străjeră peste Schei biserica pornește
Un dangăt lin de clopot ce suie către creste
Vestind în bronz metalic a cerului solie:
Pe pămînt pace, cinste și dulce prietenie!

*Preot Ștefan Tascianu***Catehetică veche romînească**

Un preot la cursul de îndrumare din 1951 repurtase mare succes cîntîndu-le colegilor cîntecul cu care erau întrebați candidații de preoți în vechime, în școlile ca cea frecventată de Ion Creangă în Fălticeni. Il tipărise episcopul Melchisedec prin 1888, dar am constatat, că diacul octogenar din Chimitelnic, Ion Chiperiu, nu-l cunoaște, deși are așa memorie, încît mi-a reconstituit exact inscripții distruse-n 1942 ale bisericii sale. Recitîndu-i acest cîntec și-a exprimat dorința de a-l avea. Dorința e și a multor curioși de vechea noastră cultură bisericască, deci îl redăm:

1. Hai, diece ne-nvățate,
Care-nveți la școală carte,
Spune-mi mie, ce e unul?

— Unul e Dumnezeu bunul,
Care-n ceruri locuiește
Și pe noi ne stăpînește.

2. Spune-ne acum nouă,
De ști, ce sînt cele două?

— Două firi în Hs a mărturisii
Și două table ale lui Moisi.

3. Spune-acuma, ce sînt trei
Și tot unul între ei?

— Trei fețe-n Unul cel Sfînt
Domn în cer și pe pămînt.

Dar mai sînt încă și trei
Deosebiți între ei?

— Trei patriarhi ai vechimii,
Cinstiți și la noi, creștinii:
Avram, Isac, Izrail,
Strămoșii lui Emanuil.

4. Mai spune-ne ce sînt patru,
C-apoi întrebăm pe altu!

— Patru sfinți evangheliști,
Ai lui Hristos ucenici,
Și patru sfinți proroci mari,
In credință foarte tari;
Porunci pentru Dumnezeu
Patru, să le știu și eu.

5. Spune-mi încă, ce sînt cinci,
Căci ai știut pîn-aici!

— Cinci sînt rănile Domnului
Pentru păcatele omului.

6. Care-acestea le-nvățase
Să ne spună, ce sînt șase?

— Porunci pentru-aproapele,
Să-l iubim ca fratele.

7. Spune-acuma, ce sînt șapte,
Ori pun pe-altul să te-ndrepte?

— Șapte taine creștinești
Și daruri dumnezeiești;
Șapte păcate de moarte,
De cari să ne ferim foarte;
Șapte soboare s-au adunat,
Care credința au apărat.

8. Spune iute, ce sînt opt,
Că mult aștepta nu pot!

— Opt glasuri bisericesti,
De cîntări duhovnicești.

9. Spune-acuma, ce sînt nouă
Și ce folos ne-aduc nouă?

— Nouă cete îngerești,
Pe care să le cîntești,
Și porunci bisericesti,
Pe care să le păzești;
Dar și nouă fericiri,
Cari se cîntă la măriri;
Nouă roduri de Duh Sfînt
Spre desăvîrșire sînt.

10. Spune iute, ce sînt zece,
Pînă ce rîndul nu-ți trece!

— Zece porunci dumnezeiești,
Temelia legii creștinești,
Și zece goane împărătești
Contra Bisericii strămoșești.

11. Spune, ce sînt unsprezece
Și numărul lor nu-l trece?

— Stihirile învierii
La sfîrșitul lăudării
Și soboarele locale
Cu cele mari tot pe o cale.

12. Spune, ce sînt doisprezece,
Lumea lor să li se plece!

— Apostolii Domnului,
Învățătorii omului;
Doisprezece proroci mici,
Ai legii vechi ucenici;
Incheierile credinții,
Ce le-au statorit părinții,
Pe care să le păzești,
De vrei să te mîntuiești.

Întrebările și răspunsurile sînt 12, ca articolele simbolului credinței, dar cuprind nu numai dogmatică, ci morală, istorie biblică, istorie bisericască, liturgică și tipic. Rezumat foarte redus și lacunar de teologie, care prezenta însă avantajul, că era memorizat durabil și sigur de dieci, ajutați de numerotație, rimă, ritm și melodie.

*ȘT. LUPȘA***Lăcomia**

Omul cel lacom din fire, e tare nesățios în viața sa; cu cît are mai mult, cu atît vrea și mai mult. El nu va zice niciodată așa: „Destul; sînt mulțumit!”. Nu-i mulțumit cu soarta sa și-i veșnic nefericit! N-are somn noaptea și nici odihna ziua, căci se gîndește, cum s-adune mai mulți bani. Ii pare rău și-i tremură mina, cînd face un bine; grijile arginților pun stăpînire pe el cu multă țarie. Zeul cel galben al bănetului e zeul său cel mult favorit, căruia îi slujește cu drag și i se-nchină, cu multă bunăvoință, din toată inima. Mamona e tatăl său de care ascultă cu multă bucurie. Inima i-o jertfește cu toată dragostea; el și-a pus nădejdea și are multă credință în puterea lui. Se încrede în bănetul adunat, ca un mare pățimaș; disprețuiește pe oricine, ca un mare truș. E stăpînit de-o mare zgîrcenie și-i un om tare nemilos. Sf. Apostol Pavel a spus un lucru tare adevărat, astfel: — „Iubirea de argint e un mare și urît păcat; e mama tuturor relelor din lumea aceasta”. Luptă-te împotriva ei, cu multă bărbăție! Căci cel ce iubește foarte mult argintul, nu se mai satură cîtuși de puțin, pînă coboară în recele mormînt. Asta-i soarta celui lacom pe lume!

Anii timpului trec foarte repede, cu-adevărat, și cu ei trec anii vieții noastre, chiar neîncetat. Viața noastră se scurge, ca și apa limpede a unui izvor nesecat, trec zilele și nopțile, ca și păsărelele-n zbor; goi am venit din sînul maicii noastre pe pămînt și tot goi ne coborîm în mormînt. Numai comoara faptelor bune ne urmează sus, dacă-n viață am trăit poruncile lui Iisus Hristos. Numai numele cel bun rămîne după noi, dacă am săvîrșit binele pentru obște și semeni. Incet, încet, omul fără să vrea, coboară la bătrînețe și ce rău îi pare, că s-au dus anii din tinerețe și i-a risipit în zadar! Deci ia aminte, cititorule!

Pr. V. Anastasiu Bassarabin